

Bijlage 5 Quicksan Ecologie en aanvullend onderzoek

Boijl Boijlerweg 36

QuickScan

JM ecologie b.v., 2022

QuickScan Boijl, Boijlerweg 36

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

Rapportnummer

R21.256

Status

1.0 (definitief)

Datum

24-01-2022

Opdrachtgever

M Architecten- & Ingenieursbureau
Grote Vuurvlinder 42
8472 CB Wolvega

Auteur

Stef Kooijman

Controle

Jildou Dekker

Voorpagina

Overzicht plangebied

Te citeren als

Kooijman, S., 2022. QuickScan Boijl, Boijlerweg 36; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R21.256 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	2
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	4
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie	6
2.2	Ingreep	10
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	12
3.1	Vogels	12
3.2	Vleermuizen	13
3.3	Overige zoogdieren	14
3.4	Reptielen	15
3.5	Amfibieën	16
3.6	Dagvlinders	17
3.7	Libellen	17
3.8	Overige fauna	17
3.9	Vaatplanten	18
4	Effecten en gevolgen	19
4.1	Overzicht beschermde soorten	19
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	19
5	Mitigerende maatregelen	21
5.1	Jaarrond beschermde nesten; nader onderzoek	21
5.2	Algemene broedvogels; mitigatie	22
5.3	Vleermuizen; nader onderzoek en mitigatie	22
6	Conclusie	25
	Geraadpleegde bronnen	26

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van M Architecten- & Ingenieursbureau heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Boijlerweg 36 in Boijl, gemeente Weststellingwerf, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens de huidige drie panden te slopen en hiervoor twee woningen te realiseren.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen in Boijl, ten zuidoosten van Heerenveen en ten zuidwesten van Assen. Ten oosten van Boijl bevindt zich het Nationaal Park Drents-Friese Wold. De brede omgeving van het plangebied bestaat uit woonhuizen, bomen en agrarisch gebied. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip) (Bron achtergrond: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoud echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. Soorten van de Vogelrichtlijn;
2. Soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'Andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3,5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bouwwerkzaamheden, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en overige provinciale gebiedsbescherming) en de bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande bouwwerkzaamheden eerdere jaren wordt, of indien de omstandigheden significant wijzigen, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecologen Corine Bos en Stef Kooijman van JM ecologie b.v. op 14 december 2021. Het bezoek is uitgevoerd van 09:30 tot 10:45 uur, bij 9°C en 2Bft, op een bewolkte dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de Boijlerweg 36 in Boijl, gemeente Weststellingwerf, provincie Friesland. De brede omgeving van het plangebied bestaat uit woonhuizen, bomen en agrarisch gebied (zie afbeelding 2.1). Ten noorden van het plangebied loopt een doorgaande weg, met aan beide kanten een bomenrij. Het plangebied zelf bestaat uit drie panden. De woning is gebouwd met bakstenen en heeft een dakpannen dak. Het pand is in vervallen staat. In het woongedeelte is de houten vloer op meerdere plekken doorgezakt. Op de begaande grond bevinden zich drie kamers en een schuur. Boven is een zolder bestaande uit twee kamers. De achterste helft van het dak is begroeid met vegetatie, wat deels door het dak heen is gegroeid. Dit komt uit in een schuur waarvan het frame is gebouwd met houten balken. Op de grond ligt een takkenhoop van klimop wat eerder van het dak is verwijderd. Ten westen van dit pand staat een garage. De muren hiervan bestaan uit golfplaten en het heeft een dakpannen dak. Onder de dakpannen daken van de woning en de garage is mogelijk nestmateriaal aangetroffen. Ten zuiden van de woning bevindt zich nog een schuur. De muren van de schuur bestaan uit golfplaten, net als het dak. Deze schuur diende als stal waarvan de vloer in één box is bedekt met stro. In de schuur zijn mogelijk uitwerpselen van steenmarter gevonden. Ook is een holletje met mogelijk uitwerpselen van muis gevonden. Verder bevinden zich in het plangebied enkele hagen en struiken. Aan de westkant van het plangebied loopt een onverharde weg. Zie afbeelding 2.2-2.10 voor een impressie van het plangebied.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood kader) (Bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. Overzicht plangebied.

Afbeelding 2.3. Voorkant woning.

Afbeelding 2.4. Oostzijde woning.

Afbeelding 2.5. Achterzijde woning.

Afbeelding 2.6. Garage.

Afbeelding 2.7. Vrijstaande schuur.

Afbeelding 2.8. Dakgoot aan woning.

Afbeelding 2.9. Gat in lijstgevel aan voorkant woning.

Afbeelding 2.10. Schuur achterzijde woning.

Afbeelding 2.11. Dak van schuur aan woning met houten balken.

Afbeelding 2.12. Kamer in schuur aan woning.

Afbeelding 2.13. Zolder in woning.

Afbeelding 2.14. Kamer begane grond.

Afbeelding 2.15 Kamer begane grond.

Afbeelding 2.16. Kamer begane grond.

Afbeelding 2.17. Vrijstaande schuur.

Afbeelding 2.18. Binnenkant vrijstaande schuur.

Afbeelding 2.19. Box in vrijstaande schuur.

Afbeelding 2.20. Box met stro in vrijstaande schuur.

Afbeelding 2.21. Dak van garage.

Afbeelding 2.22. Mogelijk nestmateriaal onder dakpannen.

2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens de huidige drie panden te slopen en hiervoor twee woningen te realiseren (Zie afbeelding 2.22).

Afbeelding 2.22. Tekening gewijzigde situatie Boijlerweg 36 in Boijl (Bron: M Architecten- & Ingenieursbureau).

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw. Vanaf 1 januari 2022 treedt mogelijk in de provincie Fryslân een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking. Vogels die vallen in categorie 1 tot en met 4 zijn aangevuld met de volgende soorten: aalscholver, blauwe reiger, bosuil, draaihals, dwergstern, grote stern, grote zilverreiger, huiszwaluw, ijsvogel, lepelaar, noordse stern, purperreiger, raaf, ringmus, stormmeeuw, torenvalk, zeearend, zwarte specht, zwarte stern en zwartkopmeeuw.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruiqpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'. Vanaf 1 januari 2022 treedt mogelijk in de provincie Fryslân een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking. De volgende vogelsoorten vallen vanaf 1 januari 2022 onder categorie 5 in de provincie Fryslân: bergeend, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, eider, gekraagde roodstaart, glanskop, grote mantelmeeuw, grutto, kleine bonte specht, kleine mantelmeeuw, kokmeeuw, kraanvogel, middelste bonte specht, oeverzwaluw, paapie, ruiqpootuil, scholekster, spreeuw, strandplevier, visdief en zilvermeeuw.

Jaarrond beschermd

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied. De bomen binnen de verstoringszone van de werkzaamheden zijn gecontroleerd op boomnesten, deze zijn niet aangetroffen. Op basis van aanwezig habitat met bijbehorende urbane verstoring, afwezigheid van palen en masten binnen de verstoringszone, afstand tot grote wateren en zoute milieus en de afwezigheid van boomnesten binnen het plangebied kunnen nesten van aalscholver, blauwe reiger, boomvalk, bosuil, buizerd, draaihals, dwergstern, grote stern, grote zilverreiger, havik, lepelaar, noordse stern, oehoe, ooievaar, purperreiger, raaf, ransuil, roek, steenuil, slechtvalk, sperwer, stormmeeuw, torenvalk, wespendif, zeearend, zwarte stern, zwarte wouw, zwarte specht en zwartkopmeeuw uitgesloten worden. Ook voor kerkuil is geen geschikte broedlocatie vanwege de afwezigheid van holtes en openingen (en dus toegang tot) in de omliggende panden. Ook voor de grote gele kwikstaart is geschikt broedbiotoop afwezig vanwege de afwezigheid van een stromende beek of rivier. Voor ijsvogel is geschikt broedbiotoop afwezig vanwege de afwezigheid van een watergang binnen het projectgebied. Er zijn ten slotte geen nesten aangetroffen van de huiszwaluw, waardoor de huiszwaluw ook kan worden uitgesloten in en rond het plangebied.

Wel mogelijk zijn nestlocaties van huismus, ringmus en gierzwaluw in de woning en de garage. Deze panden bestaan uit dakpannen daken waaronder huismus, ringmus of gierzwaluw een nest kan hebben. Ook de aanligbaarheid van de mogelijke verblijfplaatsen voor gierzwaluw is goed. Tijdens het veldbezoek is onder meerdere dakpannen mogelijk nestmateriaal aangetroffen en is huismus gezien. Daarnaast kunnen de gebouwen in omgeving van het plangebied ook dienen als geschikte verblijfplaatsen voor huismus, ringmus en gierzwaluw. Daarom kan aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus, ringmus en gierzwaluw in het plan- en verstoringsgebied niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van huismus, ringmus en gierzwaluw staan beschreven in paragraaf 4.2.

Algemene broedvogels

Er is in het plangebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de bomen en struiken kunnen soorten als houtduif, merel en vink tot broeden komen. Ook kunnen vogels komen te broeden in het klimop op het dak omdat deze dichtbegroeid is. De aanwezigheid van algemene broedvogels kan daardoor niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het parseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

In en binnen de verstoringzone van het plangebied is gezocht naar potentiële verblijfsplaatsen voor vleermuizen. Er zijn geen geschikte holten in bomen rond het plangebied aangetroffen waardoor de aanwezigheid van boom-bewonende vleermuissoorten kan worden uitgesloten. Door scheuren en spleten in muren en ruimte onder de dakpannen, waar vleermuizen een verblijfplaats kunnen hebben, is de woning geschikt voor gebouw-bewonende vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis en laatvlieger die deze kunnen gebruiken als kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Hetzelfde geldt voor het dak van de garage. Ook is een vrije aanvliegeroute, waardoor de panden goed aanvliegeroute zijn voor vleermuizen. Ook biedt de schuur, welke onderdeel is van de woning, geschikte verblijfplaatsen voor gewone grootoorvleermuis. Dit is een vrij-hangende soort en kan daarom aan balken hangen in deze schuur. Ook is het mogelijk voor gewone grootoorvleermuis om de schuur binnen te komen. Daarnaast kunnen de gebouwen in omgeving van het plangebied ook geschikte verblijfplaatsen bieden voor diverse soorten vleermuizen. De aanwezigheid van gebouw-bewonende vleermuizen in het plan- en verstoringgebied kan daarom niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op potentiële vleermuisverblijfplaatsen staan beschreven in paragraaf 4.2.

Vliegroutes

De bomenrijen langs de doorgaande weg zijn lijnvormige elementen die mogelijk dienen als vliegrouteondersteuning voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikte vliegrouteondersteuning aanwezig is, worden de bomenrijen niet als essentiële vliegrouteondersteuning beschouwd.

Foerageergebied

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

3.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om boommarter, damhert, das, eekhoorn en wolf. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en binnen de verstoringzone van het plangebied.

Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. Verblijfplaatsen van de soort bevinden zich vaak in oude spechten- en inrottingsholten van bomen. De boommarter kan echter ook verblijfplaatsen hebben onder takkenhopen. Rustplaatsen bevinden zich ook op andere plekken, zoals in konijnen- en vossenholten en tussen boomwortels (Zoogdierverseniging, z.d.). Deze waarnemingen zijn gedaan in de agrarische omgeving buiten het plangebied. Het plangebied zelf ligt in een meer urbane omgeving waarin een bosrijke omgeving ontbreekt en sprake is van teveel verstoring. Daarom kan de aanwezigheid van boommarter in en binnen de verstoringzone van het plangebied worden uitgesloten.

Damhert

Het damhert leeft bij voorkeur in loofbossen en gemengde bossen met een dichte ondergroei en voldoende grassen, maar ook in naaldbossen en randzones bij gras- en akkerlanden. Het damhert maakt geen gebruik van vaste verblijfplaatsen (Zoogdierverseniging, z.d.). Deze waarnemingen zijn gedaan in de agrarische omgeving buiten het plangebied. Op basis van verstoring door urbane omgeving kan aanwezigheid van damhert in het plangebied worden uitgesloten.

Das

De das leeft in allerlei biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Het leefgebied moet voldoende dekking bevatten, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld (Zoogdierverseniging z.d.). Deze waarnemingen zijn gedaan in de agrarische omgeving buiten het plangebied. Het plangebied zelf ligt in een meer urbane omgeving waarin het geschikte habitat voor das ontbreekt en sprake is van teveel verstoring. Daarom kan de aanwezigheid van das in en binnen de verstoringzone van het plangebied worden uitgesloten.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in bosachtige biotopen. Ze leven in verschillende bostypen maar ook in tuinen, parken en houtwallen. Zolang er voldoende voedsel beschikbaar is komen ze ook voor in bebouwd gebied (Zoogdierverseniging, z.d.). Deze waarnemingen zijn gedaan in de agrarische omgeving buiten het plangebied. Het plangebied zelf ligt in een meer urbane omgeving maar er bevinden zich twee bomenrijen langs de doorgaande weg. Echter wordt verwacht dat er sprake is van onvoldoende voedselaanbod voor de eekhoorn waardoor aanwezigheid van de eekhoorn in en binnen de verstoringzone van het plangebied kan worden uitgesloten.

Wolf

De wolf is nabij het plangebied waargenomen. Echter is er geen geschikt vestigingshabitat aanwezig rondom het plangebied. Wolven zijn schuwe dieren en vestigen zich in de grotere bossen in Nederland (Zoogdierverseniging, z.d.). Aanwezigheid van de wolf in het plan- en verstoringgebied kan daarom worden uitgesloten.

Steenmarter

Naast beschermde zoogdiersoorten zijn enkele uitwerpselen van mogelijk steenmarter gevonden. De steenmarter is vrijgesteld in Friesland. Mocht de steenmarter worden aangetroffen tijdens de bouwwerkzaamheden dan geldt de zorgplicht.

3.4 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde reptielensoorten. Het gaat hier om hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en binnen de verstoringzone van het plangebied.

Hazelworm

De hazelworm komt in een breed scala aan vochtige habitats met voldoende dekking van dichte vegetatie voor. De meeste waarnemingen worden echter gedaan in heide- en bosgebieden. Daarnaast komt de soort onder andere voor in houtwallen, struwelen, bermen en ruderaal terreinen. De hazelworm leidt een verborgen levenswijze en houdt zich graag schuil onder stenen, dood hout, afval en tussen bodemstrooisel (RAVON, z.d.). Op basis van verstoring door urbane omgeving en onvoldoende schuilmogelijkheden kan de aanwezigheid van hazelworm in en binnen de verstoringzone van het plangebied worden uitgesloten.

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis leeft in Nederland met name in heide- en hoogveengebieden en in veel beperktere mate langs infrastructuur, bosranden en duingebieden. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn, maar ook open plekjes om te zonnen. Een structuurrijke vegetatie is daarom van belang (RAVON, z.d.). Op basis van verstoring door urbane omgeving en onvoldoende schuilmogelijkheden kan de aanwezigheid van levendbarende hagedis in en binnen de verstoringszone van het plangebied worden uitgesloten.

Ringslang

De ringslang is een sterk aan water gebonden reptiel dat met name in de directe omgeving van beken, sloten, rivieren, meren, vijvers en poelen wordt aangetroffen. Geschikte wateren kunnen in laagveengebieden, struwelen, parken, natte heidegebieden, bossen en zelfs in bebouwd en agrarisch gebied gelegen zijn, zolang er maar voldoende dekking en zonplekken aanwezig zijn. De ringslang is in Nederland afhankelijk van de aanwezigheid van broeihopen waarin de eieren tot ontwikkeling kunnen komen. Deze broeihopen bestaan veelal uit hopen mest, compost, blad- en snoeiafval of in een natuurlijke situatie uit aangespoeld plantenmateriaal (RAVON, z.d.). Op basis van verstoring door urbane omgeving en onvoldoende schuilmogelijkheden kan de aanwezigheid van ringslang in en binnen de verstoringszone van het plangebied worden uitgesloten.

3.5 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde amfibieënsoorten. Het gaat hier om boomkikker, heikikker, kamsalamander en poelkikker. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en binnen de verstoringszone van het plangebied.

Boomkikker

In Nederland plant de boomkikker zich voort in kleine, geïsoleerde en voedselarme wateren zoals vennen, poelen en vijvers, maar soms ook sloten. Belangrijk is dat het voortplantingswater visvrij is. Het landhabitat bevindt zich binnen enkele honderden meters van het voortplantingswateren en bestaat uit zonbeschenen ruigten, struwelen en bosranden. Met name braamstruwelen zijn geschikt als landhabitat (RAVON, z.d.). Door het ontbreken van wateren in het plan- en verstoringsgebied kan de aanwezigheid van boomkikker worden uitgesloten.

Heikikker

De heikikker leeft voornamelijk in vochtige gebieden zoals laagvenen, moerassen en veenweidegebieden, maar ook in bijvoorbeeld heidegebieden. Als voortplantingswater kunnen poelen, vennen en smalle slootjes gebruikt worden, waarbij de heikikker voornamelijk in voedselarme, zure wateren voorkomt (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Door het ontbreken van wateren in het plan- en verstoringsgebied kan de aanwezigheid van heikikker worden uitgesloten.

Kamsalamander

De kamsalamander plant zich voort in geïsoleerde, relatief grote en diepe, visvrije poelen, vennen en vijvers met in de directe omgeving geschikt landhabitat in de vorm van bossen en struwelen (RAVON, z.d.). Door het ontbreken van wateren in het plan- en verstoringsgebied kan de aanwezigheid van kamsalamander worden uitgesloten.

Poelkikker

De poelkikker komt voor in schone, stilstaande, vrij voedselarme wateren zoals vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, uiterwaarden, agrarisch gebied en laagveen. Niet alleen tijdens de voortplanting, maar een groot deel van het zomerhalfjaar is de poelkikker in en om het water te vinden. De soort overwintert meestal op het land, bijvoorbeeld ingegraven in de grond, in muizenholletjes, onder stronken of in dammetjes waar puin aanwezig is (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Door het ontbreken van wateren in het plan- en verstoringsgebied kan de aanwezigheid van poelkikker worden uitgesloten.

3.6 Dagvlinders

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van een beschermde vlindersoort. Het gaat hier om het gentiaanblauwtje. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en binnen de verstoringszone van het plangebied.

Gentiaanblauwtje

Het gentiaanblauwtje is te verwachten op natte heide, vochtige hei-schrale graslanden en blauwgraslanden. In het gebied dienen open plekken aanwezig te zijn waar klokjesgentiaan groeit. Daarnaast is de soort afhankelijk van de aanwezigheid van de waardmieren. Omdat het gentiaanblauwtje zowel afhankelijk is van de klokjesgentiaan als van de waardmier, moet het leefgebied op kleine schaal een afwisselende structuur hebben, met zowel open plekken voor de gentianen als oudere vegetaties met mierennesten (Vlinderstichting, z.d.). Op basis van aanwezig habitat in het plan- en verstoringsgebied kan de aanwezigheid van het gentiaanblauwtje worden uitgesloten.

3.7 Libellen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van een beschermde libellesoort. Het gaat hier om de Noordse winterjuffer. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en binnen de verstoringszone van het plangebied.

Noordse winterjuffer

De Noordse winterjuffer is een libellensoort die overwintert als imago. In de nazomer ontwikkelen de larven zich tot imago's waarna ze bij het kouder worden in overwintering gaan. In het vroege voorjaar vindt de voortplanting plaats. Voortplantingshabitat bestaat uit petgaten en sloten in laagveenmoerassen met lisdodde en riet. Daarnaast kunnen ook plassen met een brede rietkraag of andere laagveenachtige vegetatie geschikt zijn als voortplantingslocatie. Als overwinteringshabitat zijn beschutte heidevelden, pijpenstrootjes velden en halfopen (moeras)bossen met ondergroei van pijpenstrootje geschikt (Vlinderstichting, z.d.). Op basis van aanwezig habitat in het plan- en verstoringsgebied kan de aanwezigheid van de Noordse winterjuffer worden uitgesloten.

3.8 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten zoals vissen, kreeftachtigen en weekdieren zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens.

3.9 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied of in het heuvelland van Zuid-Limburg. Gezien de aanwezige habitat binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan worden uitgesloten dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus en gierwaluw (mogelijk ringmus)	3.1	Potentieel
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel
Vleermuizen	Diverse soorten	3.5	Potentieel

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Jaarrond beschermde nesten

De gebouwen in omgeving van het plangebied kunnen dienen als geschikte nestlocatie voor huismus en gierwaluw. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Echter zijn deze soorten dusdanig gewend aan een urbane en humane omgeving dat de bouwwerkzaamheden geen significant effect zullen hebben op het broedsucces van huismus en gierwaluw in omgeving.

In de woning en de garage, onder het dakpannen dak, broeden mogelijk huismussen, ringmussen en gierwaluwen. Wanneer de gebouwen gesloopt worden, zullen deze broedlocaties vernietigd worden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Ook kunnen bestaande nesten vernield worden wanneer de bomen worden verwijderd in het vogelbroedseizoen. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Verblijfplaatsen vleermuizen

De woning en de garage in het plangebied dienen mogelijk als kraam-, zomer-, en/of paarverblijfplaats voor gebouw-bewonende vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Ook dient de schuur aan de woning mogelijk als verblijfplaats voor gewone grootoorvleermuis. Bij het slopen van de panden verdwijnen deze verblijfsplaatsen. De gebouwen naast het plangebied kunnen ook verblijfsplaatsen bieden aan vleermuizen. Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode voor vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Het verwijderen van verblijfplaatsen en verstoren van vleermuizen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.3 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus en gierzwaluw (mogelijk ringmus)	3.1	Potentieel	Nader onderzoek
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel	Mitigatie
Vleermuizen	Diverse soorten	3.5	Potentieel	Nader onderzoek en mitigatie

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

5.1 Jaarrond beschermde nesten; nader onderzoek

Nader onderzoek

Onder de dakpannen van de woning en de garage bevinden zich mogelijk jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw, huismus en/of ringmus. Het verwijderen, ontoegankelijk of ongeschikt maken van deze potentiële nest- en verblijfsplaatsen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Daarom moet, voordat de werkzaamheden van start kunnen gaan, eerst nader onderzoek worden uitgevoerd om de aanwezigheid van nestplaatsen van huismus en gierzwaluw (en mogelijk ringmus) te bevestigen dan wel uit te sluiten.

Het nader onderzoek naar gierzwaluw bestaat uit minstens 3 avondbezoeken tussen 1 juni en 15 juli, met een tussenpose van ten minste 10 dagen tussen de veldbezoeken.

Het nader onderzoek naar huismus (en mogelijk ringmus) bestaat uit minstens 2 veldbezoeken die overdag worden afgelegd in de periode van 1 april tot 15 mei met een tussenpose van minstens 10 dagen tussen de veldbezoeken of uit vier veldbezoeken in de periode van 10 maart tot en met 20 juni.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat er geen nesten van huismus en gierzwaluw (en mogelijk ringmus) aanwezig zijn, is er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft de bescherming van jaarrond beschermde vogelnesten. Indien er echter nesten of vaste verblijfsplaatsen worden aangetroffen, dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de Provincie Friesland. Om deze ontheffing te verkrijgen, moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve nestgelegenheden in de omgeving.

5.2 Algemene broedvogels; mitigatie

Mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen:

Broedgevallen binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden moeten worden voorkomen. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op de volgende manier.

- Door het van tevoren kappen van bomen en struiken binnen het plangebied is er geen nestgelegenheid meer voor verschillende soorten zangvogels zoals merel en vink en niet zangvogels als houtduif. Daarbij is het wenselijk om nieuwe nestmogelijkheden te creëren, of nestmogelijkheden elders te verbeteren door het plaatsen van inheemse vegetatie.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen:

- Het plan- en verstoringsgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels;
- Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.3 Vleermuizen; nader onderzoek en mitigatie

Nader onderzoek gebouw-bewonende soorten

De woning en de garage in het plangebied dienen mogelijk als kraam-, zomer-, en/of paarverblijfplaats voor gebouw-bewonende vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Het verwijderen, ontoegankelijk maken of verstoren van dergelijke verblijfplaatsen is een overtreding van de verbodsartikelen in de Wet natuurbescherming. Er dient door middel van nader onderzoek te worden uitgezocht of vleermuizen daadwerkelijk verblijven in het plangebied en hoe ze gebruik maken van het plangebied. Daarop kan beoordeeld worden of de effecten van de geplande werkzaamheden een ontheffing noodzakelijk maken op deze verbodsartikelen.

Het nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijven van vleermuizen bestaat uit vijf veldbezoeken. Drie van deze bezoeken moeten plaatsvinden tussen 15 mei en 15 juli, de kraamperiode van vleermuizen, met tussenposes van minstens 20 dagen tussen de bezoeken. Minstens één van de drie bezoeken moet 's ochtends voor zonsopkomst worden uitgevoerd, de overige bezoeken worden 's avonds na zonsondergang uitgevoerd. In het najaar, tussen 15 augustus en 1 oktober, moeten nog twee bezoeken worden uitgevoerd rond middernacht. Tussen deze bezoeken moet minstens 20 dagen zitten. De bezoeken mogen alleen uitgevoerd worden als de weersomstandigheden binnen de grenzen van het vleermuisprotocol vallen. Mogelijk dient er nog onderzoek naar winterverblijfplaatsen gedaan te worden, dit is afhankelijk van de uitkomsten van het nader onderzoek naar kraam-, zomer-, en paarverblijven.

Nader onderzoek gewone grootoorvleermuis

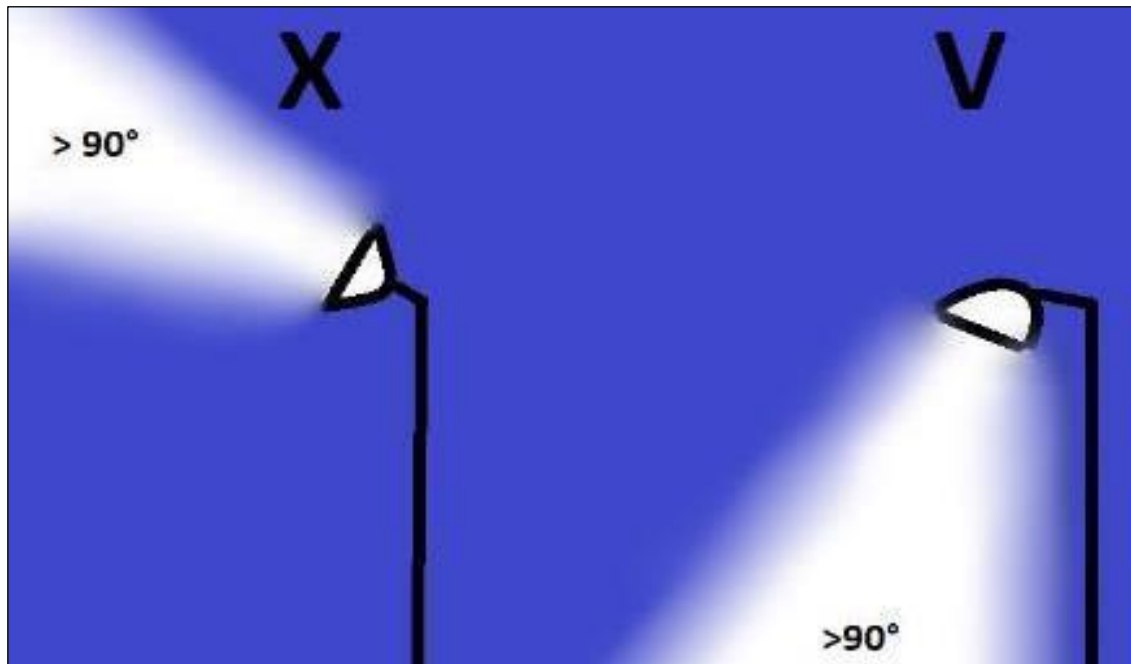
Er is binnen het plangebied mogelijk een verblijfplaats van gewone grootoorvleermuis aanwezig in de schuur van de woning. Deze potentiële verblijfplaats wordt aangetast tijdens de werkzaamheden. Daarnaast kan er verstoring door licht, geluid of trillingen optreden door de nabijheid van de werkzaamheden. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van het plangebied door gewone grootoorvleermuis.

Voor het nader onderzoek naar gewone grootoorvleermuis dient er een batlogger in de schuur opgehangen te worden. Dit is een gevoelig apparaat dat de zachte echolocatie van de gewone grootoorvleermuis kan waarnemen en automatisch opslaat. Bij het gebruik met de reguliere batdetector bestaat de kans dat de gewone grootoorvleermuis gemist wordt. Deze logger dient twee weken in de schuur te hangen in de periode tussen 15 mei en 15 juli (kraamperiode).

Indien uit het nader onderzoek naar vleermuizen blijkt dat het pand niet gebruikt wordt als verblijfplaats door vleermuizen, dan is er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft de bescherming van vleermuisverblijfplaatsen. Indien er echter verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de Provincie Friesland. Om deze ontheffing te verkrijgen, moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving.

Mitigatie

Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de omliggende bebouwing. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. In onderstaande figuur (Figuur 5.1) is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op verblijven van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Figuur 5.1. Voorbeeld van toepassing bouwverlichting bij. X= verlichting veroorzaakt uitstraling naar omgeving, V= verlichting veroorzaakt geen uitstraling richting de omgeving.

6 Conclusie

In opdracht van M Architecten- & Ingenieursbureau heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Boijlerweg 36 in Boijl, gemeente Weststellingwerf, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens de huidige drie panden te slopen en hiervoor twee woningen te realiseren. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk jaarrond beschermde nesten van huismus, ringmus en gierzwaluw, algemene broedvogels en verblijfplaatsen van vleermuizen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dient voor jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw (en mogelijk ringmus) en voor verblijfplaatsen van vleermuizen nader onderzoek te worden uitgevoerd.

Voor gebouw-bewonende vleermuizen die mogelijk een verblijfplaats hebben binnen de verstoringszone het plangebied, dient verstoring door bouwverlichting te worden voorkomen door eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de omliggende bebouwing en bij voorkeur wordt bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Voor algemene broedvogels dienen enkele mitigerende maatregelen genomen te worden. Het heeft de voorkeur om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin van het vogelbroedseizoen, dan dient het plangebied ruim voor aanvang van het broedseizoen preventief ongeschikt gemaakt te worden door het verwijderen van bomen en struiken in het plangebied. Daarbij is het wenselijk om nieuwe nestmogelijkheden te creëren, of nestmogelijkheden elders te verbeteren door het terugplaatsen van inheemse vegetatie. Tevens mogen de genoemde maatregelen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten. Indien gestart wordt te midden van het vogelbroedseizoen, dient er eerst een controle plaats te vinden door een ter zake kundige ecoloog.

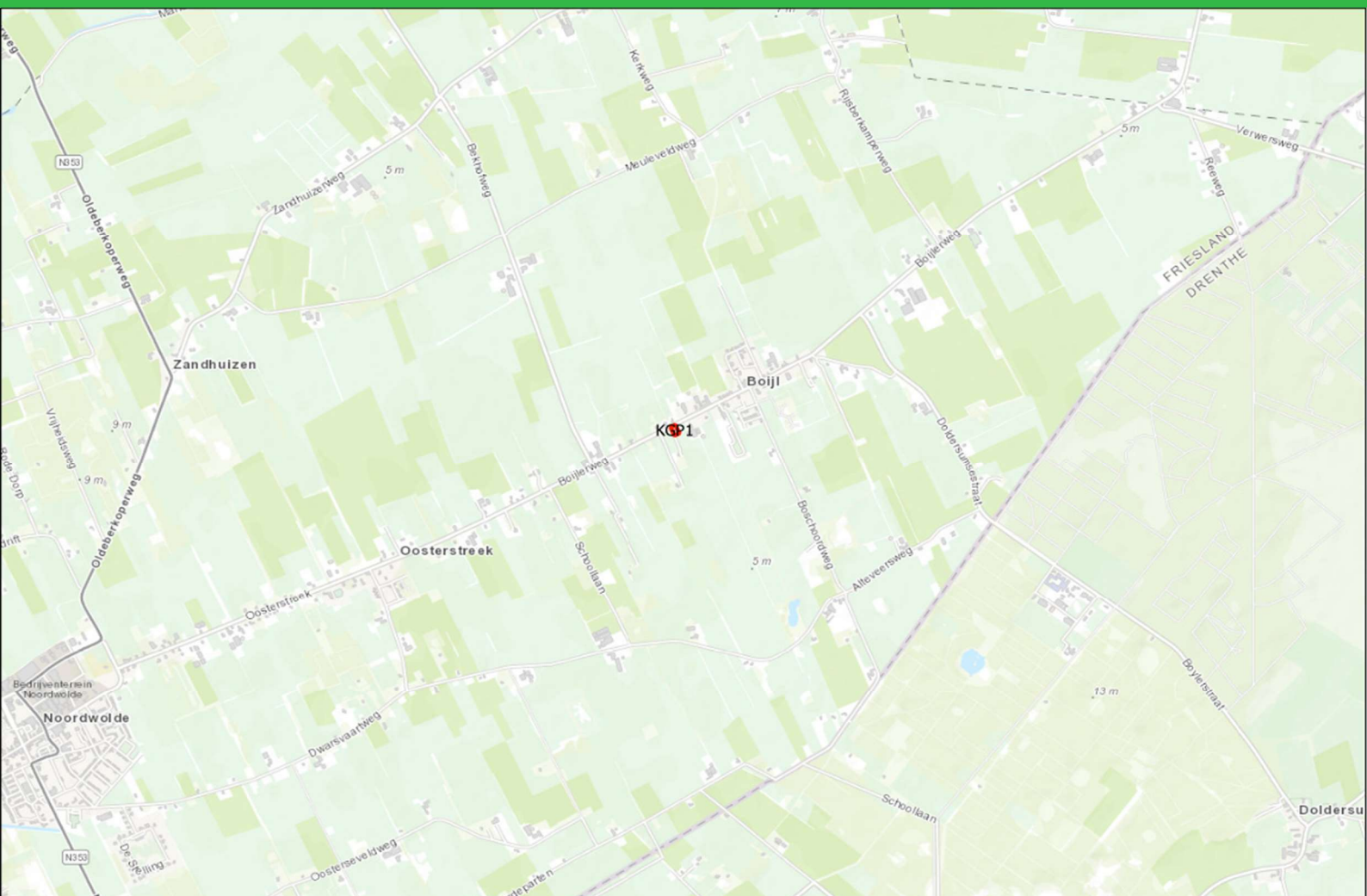
Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 8 december 2021.
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen>
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/dagvlinders>
- RAVON (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://ravon.nl/reptielen>
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

Boijl, Boijlerweg 36

Nader Onderzoek

JM laatvliegers b.v., 2022

Nader Onderzoek Boijl, Boijlerweg 36

Nader Onderzoek in het kader van de soortenbescherming uit de Wet
natuurbescherming (Wnb)

Rapportnummer

R22.129

Status

1.0 (definitief)

Datum

27-09-2022

Opdrachtgever

M Architecten- & Ingenieursbureau
Icarusblauwtje 8
8472 DN Wolvega

Auteur

Henri Zomer

Controle

Gerben Krösschell

Voorpagina

Globale ligging plangebieden

Te citeren als

Zomer, H., 2022. Nader Onderzoek Boijl, Boijlerweg 36; Nader Onderzoek in het kader van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb). Rapport R22.129 JM laatvliegers b.v., Gorredijk.

JM laatvliegers b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Ligging en indeling plangebied.....	2
1.3	Gebiedsbeschrijving.....	3
2	Uitvoering	5
2.1	Bezoeken.....	5
2.1	Plaatsing van logger	5
2.2	Effectieve monitoringsduur	6
2.3	Resultaten	6
3	Conclusie	8
	Geraadpleegde bronnen	9
	Legenda	9

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van M Architecten- & Ingenieursbureau heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Boijlerweg 36 in Boijl, gemeente Weststellingwerf, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens de huidige drie panden te slopen en hiervoor twee woningen te realiseren. Er is door JM ecologie b.v. een QuickScan opgesteld in het kader van de geplande werkzaamheden om te onderzoeken of de aanpassingen effect hebben op beschermde soorten of verblijfplaatsen in het kader van de Wet natuurbescherming. Uit deze QuickScan blijkt dat het gebouw potentieel geschikt is als verblijfplaats voor huismus (ringmus), gierzwaluw en vleermuizen.

Om het gebruik van het pand door huismus (ringmus), gierzwaluw en vleermuizen te bevestigen of uit te sluiten, is door JM laatvliegers b.v. nader onderzoek uitgevoerd.

1.2 Ligging en indeling plangebied

Adressenlijst van onderzochte panden

Plaats	Straat	Nummer
Boijl	Boijlerweg	36

Plankaart

1.3 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is gelegen aan de Boijlerweg 36 in Boijl, gemeente Weststellingwerf, provincie Friesland. De brede omgeving van het plangebied bestaat uit woonhuizen, bomen en agrarische percelen. Ten noorden van het plangebied loopt een doorgaande weg, met aan beide kanten een bomenrij. Het plangebied zelf bestaat uit drie panden. De woning is gebouwd met bakstenen en heeft een dakpannen dak. Het pand is in verval staat. In het woongedeelte is de houten vloer op meerdere plekken doorgezakt. Op de begaande grond bevinden zich drie kamers en een schuur. Boven is een zolder bestaande uit twee kamers. De achterste helft van het dak is begroeid met vegetatie, wat deels door het dak heen is gegroeid. Dit komt uit in een schuur waarvan het frame is gebouwd met houten balken. Op de grond ligt een takkenhoop van klimop wat eerder van het dak is verwijderd. Ten westen van dit pand staat een garage. De muren hiervan bestaan uit golfplaten en het heeft een dakpannen dak. Onder de dakpannen daken van de woning en de garage is mogelijk nestmateriaal aangetroffen. Ten zuiden van de woning bevindt zich nog een schuur. De muren van de schuur bestaan uit golfplaten, net als het dak. Deze schuur diende als stal waarvan de vloer in één box is bedekt met stro. Verder bevinden zich in het plangebied enkele hagen en struiken. Aan de westkant van het plangebied loopt een onverharde weg.

Een indruk van het plangebied (bron: Kooijman, S., 2022):

Afbeelding 1.1. Overzicht plangebied.

Afbeelding 1.2. Voorkant woning.

Afbeelding 1.3. Oostzijde woning.

Afbeelding 1.4. Achterzijde woning.

Afbeelding 1.5. Garage.

Afbeelding 1.6. Vrijstaande schuur.

Afbeelding 1.7. Schuur achterzijde woning.

Afbeelding 1.8. Dak van schuur aan woning.

2 Uitvoering

De huismus- en gierzwaluwonderzoeken zijn uitgevoerd conform de huismus- en gierzwaluwinventarisatieprotocollen van Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeken naar vleermuisverblijfplaatsen zijn uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021 en tijdens het veldwerk is gebruik gemaakt van een Pettersson D240x batdetector, gekoppeld aan een Tascam DR05x recorder. Er is een aanvullend batloggeronderzoek uitgevoerd in de kraamperiode door het plaatsen van een batlogger in de kraamperiode (batlogger S met interne microfoon) in verband met mogelijke aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis.

2.1 Bezoeken

Ronde	Datum	Projectdeel	Zon op/onder	Begintijd	Eindtijd	Temp (°C)	Wind (Bft)	Neerslag	Bewolking
HM1	21-04-22	KGP1	-	07:15	08:15	7	1	Geen	Zonnig
HM2	12-05-22	KGP1	-	17:45	18:15	18	1	Geen	Zonnig
KR1/GZ1	26-05-22	KGP1	21:43	21:13	23:43	15	3	Geen	Bewolkt
KR2	04-06-22	KGP1	05:25	03:25	05:25	11	1	Geen	Helder
GZ2	16-06-22	KGP1	22:02	21:32	23:02	19	1	Geen	Licht bewolkt
KR3/GZ3	26-06-22	KGP1	22:04	21:34	00:04	19	1	Geen	Licht bewolkt
PR1	18-08-22	KGP1	20:56	20:56	23:26	22	2	Geen	Helder
PR2	13-09-22	KGP1	20:00	23:00	01:30	12	1	Geen	Licht bewolkt

2.1 Plaatsing van logger

2.2 Effectieve monitoringsduur

De logger heeft in de periode van 12-05-2022 tot 24-05-2022 actief geluisterd.

2.3 Resultaten

Onderzoeksresultaten

De resultaten zijn verdeeld in onderzoeksresultaten en overige bevindingen. Binnen de eerste categorie worden enkel de resultaten weergegeven welke een direct antwoord geven op de onderzoeksvraag. Onder de overige bevindingen zijn de resultaten weergegeven die geen onderdeel uitmaken van de onderzoeksvraag, of welke buiten het onderzoeksgebied zijn waargenomen maar wel relevant kunnen zijn.

Datum	Projectdeel	Adres	Locatie	Soort	Verblijf	Aantal	Zeker/onzeker
GEEN							

Batlogger

De logger heeft geen opnames van vleermuizen gemaakt, alle opnames betroffen omgevingsruis. Er zijn geen vleermuizen waargenomen door de logger.

Overige bevindingen

Datum	Projectdeel	Adres	Nr.	Locatie	Soort	Verblijf	Aantal	Zeker/onzeker
12-05-22	KGP1	Boijlerweg	36	Onder nok schuur aan de wegzijde	Spreeuw	Nestlocatie	1	Zeker

Onderstaande aantallen vleermuizen/gierzwaluwen zijn waargenomen tijdens het onderzoek waarbij deze geen binding met het plangebied vertoonden (foeragerend of langsvliegend). Deze gegevens geven extra informatie over de aanwezigheid van de te onderzoeken soorten in de omgeving van het onderzochte plangebied. Waar mogelijk zijn de gegevens gebundeld om de informatie overzichtelijk te houden; in dat geval wordt het maximale aantal individuen per soort dat in één plangebied is waargenomen tijdens een onderzoeksrondte weergegeven. Let op; een individu kan meermaals het gebied bezoeken en dus dubbel worden geteld; de aantallen zijn niet exact, maar geven een algemene indicatie.

Ronde	Soort	Tijd eerste	Foeragerend	Langsvliegend	Tijd laatste vleermuis
KR1/GZ1	Ppip	21:57	2	24	23:38
	Eser	22:31	-	3	
	Pnat	22:35	-	2	
	Paur	22:46	-	1	
KR2	Ppip	03:35	-	18	04:49
	Pnat	03:45	-	3	
GZ2	Gier	21:45	3	2	-
KR3/GZ3	Gier	21:40	-	2	00:01
	Nnoc	22:14	-	1	
	Ppip	22:19	-	23	
	Eser	22:27	-	7	

Ronde	Soort	Foeragerend	Langsvliegend	Tijd eerste vleermuis	Tijd laatste vleermuis
PR1	Ppip	1	13	21:20	23:24
	Pnat	1	10		
PR2	Ppip	-	4	23:20	01:20
	Pnat	-	2		
	Eser	-	2		
	Paur	-	1		

De omgevingscheck wordt enkel uitgevoerd in de paarperiode en sommeert de activiteit van paarroepende vleermuizen in relatieve dichtheid ten opzichte van het plangebied. De omgevingscheck duidt het relatieve belang aan van het plangebied voor het paargedrag van vleermuizen in de paarperiode.

Plangebied	Ronde	Omgevingscheck	Dichtheid omgeving
KGP1	PR1	Gelijke paarsactiviteit in de omgeving als binnen het plangebied.	Gelijk
KGP1	PR2	Gelijke paarsactiviteit in de omgeving als binnen het plangebied.	Gelijk

3 Conclusie

De opdrachtgever is voornemens de huidige drie panden te slopen en hiervoor twee woningen te realiseren. In het kader van dit planvoornemen is door ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd. Uit deze QuickScan blijkt dat het gebouw potentieel geschikt is als verblijfplaats voor huismus (ringmus), gierzwaluw en vleermuizen.

Om het gebruik van het pand door huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen te bevestigen of uit te sluiten, is door JM laatvliegers b.v. nader onderzoek uitgevoerd waaruit de volgende conclusies kunnen worden getrokken:

Huisumus

- Er zijn geen nestlocaties van huismus geconstateerd binnen het plangebied.

Gierzwaluw

- Er zijn geen nestlocaties van gierzwaluw geconstateerd binnen het plangebied.

Kraamperiode vleermuizen

- Er zijn geen zomer- of kraamverblijfplaatsen geconstateerd binnen het plangebied. Er is tevens geen activiteit waargenomen op de batlogger.

Paarperiode vleermuizen

- Er zijn geen paarverblijfplaatsen geconstateerd binnen het plangebied.

Er zijn tijdens het nader onderzoek geen beschermde natuurwaarden geconstateerd binnen het plangebied. Er is geen ontheffing op de Wet natuurbescherming benodigd om de sloop en nieuwbouw werkzaamheden uit te kunnen voeren. Wel blijven enkele mitigerende maatregelen uit de voorliggende QuickScan gelden. Deze zijn als volgt:

- Verstoring door bouwverlichting dient voorkomen te worden tijdens de werkzaamheden.
- Er dienen mitigerende maatregelen genomen te worden voor algemene broedvogels (voor onder andere het aangetroffen spreekwennest). Bij voorkeur wordt er buiten het broedseizoen gewerkt. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt dan dient het plangebied ruim voor aanvang ongeschikt gemaakt te worden. Wanneer er tijdens het broedseizoen gestart gewenst te worden dan dient er eerst een controle op aanwezige broedgevallen plaats te vinden uitgevoerd door een deskundig ecooloog.

Als ecologisch adviesbureau raden wij bij bouwprojecten altijd aan om natuurinclusief te bouwen. Dit kan onder andere door geen gebruik te maken van vogelschroot of deze enkele pannen hoger aan te brengen. Hierdoor blijven pannendaken geschikt als broedlocatie voor huismus. Door ruimte te laten tussen kantpannen en de gevel ontstaat er een ingang voor vleermuizen en gierzwaluwen om toegang tot een verblijf- of nestplaats te verkrijgen. Daarnaast zijn er tal van mogelijkheden om inbouwkasten/stenen en aangepaste dakpannen in te bouwen in de nieuwe situatie waarbij er geschikte nestlocaties en verblijfplaatsen worden gecreëerd voor (beschermde) soorten. Wilt u advies over de mogelijkheden binnen uw project, dan kunnen wij u daarover adviseren.

Gorredijk, september 2022
JM laatvliegers b.v.

Geraadpleegde bronnen

- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten;
- Vleermuisprotocol 2021, Netwerk Groene Bureaus (NGB);
- Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2017. Soortinventarisatieprotocollen Netwerk Groene Bureaus;
- Kooijman, S., 2022. QuickScan Boijl, Boijlerweg 36; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R21.256 JM ecologie b.v., Gorredijk.

Legenda

Plangebiedscodering

Controleronde	Afkorting in plankaart
Kraam	K
Kraamochtend	Ko
Kraamavond	Ka
Gierzwaluw	G
Paarronde	P
Huismus	H
Foerageergebied	F
Vliegroute	V
Najaarszwermen	N
Winterverblijf	W

Onderzoeksronde

Afkorting	Onderzoeksronde
KR	Kraamcontrole
GZ	Gierzwaluwcontrole
HM	Huismuscontrole
PR	Paarcontrole
NJ	Najaarszwermcontrole
VR	Vliegroutecontrole
FG	Foerageergebiedcontrole

Soorten

Afkorting	Soort
Hm	Huismus
Gier	Gierzwaluw
Ppip	Gewone dwergvleermuis
Pnat	Ruige dwergvleermuis
Eser	Laatvlieger
Nnoc	Rosse vleermuis
Mdas	Meervleermuis
Mdau	Watervleermuis
Paur	Gewone grootoorvleermuis
Ppyg	Kleine dwergvleermuis
Vmur	Tweekleurige vleermuis
Mnat	Franjestaart